

**"DEZE JONGEMAN"
(BELEVENISSEN VAN EEN ZONDAGSKIND)**

**TONEELSTUK IN DRIE BEDRIJVEN
GEBASEERD OP DE GELIJKNAMIGE ROMAN
VAN
TOON KORTOOMS**

**VOOR
3 DAMES - 5 HEREN**

**tevens 5 dames en/of 5 heren,
die door verschillende,
maar ook door één en dezelfde persoon kunnen worden gespeeld**

**DOOR
CARL SLOTBOOM**

ROLVERDELING:

Theodoor Bronkhorst	als oudere man	60+
Theodoor Bronkhorst	als jongeman	25
Clarence Legrande	zijn vriendin	20
Mevrouw Legrande	grootmoeder van Clarence	65+
Jonkheer Menda van Daal	theaterproducent	45+
André van Tricht	zangleraar	45+
George/Toon Bronkhorst	broer van Theodoor/vader van Theodoor	35/65+
Mies Bronkhorst	zijn vrouw	35
Laagveld	directeur/directrice handelsschool	40+ D
Piet of Laura Manders	secretaris/secretaresse van Menda van Daal	40+ D
Josef of Josefien	huisknecht/huishoudster bij mevrouw Legrande	40+ D
Jan of Ank van der Hake	journalist	40+ D
Alain/Margot Delcroix	Directeur van de Parijse Schouwburg	40+ D

De cijfers geven de leeftijden aan.

D = Dubbelrol

De rollen van Laagveld, Manders, Joseph/Josefien, Jan/Ank van der Hake en Alain/Margot Delcroix kunnen door verschillende, maar ook door één en dezelfde persoon worden gespeeld en kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn.

Aan het eind van het toneelstuk komt Toon Bronkhorst op, de vader van Theodoor. Deze kleine zwijgende rol kan, met een paar grime-aanpassingen, heel goed worden gespeeld door George.

Voor alle duidelijkheid wordt de oudere Theodoor in het toneelstuk met SENIOR aangeduid.

KORTE INHOUD:

Theodoor Bronkhorst, een economiestudent met een prachtige zangstem, leert via een loslopende hond, Clarence Legrande kennen. Clarence woont met haar grootmoeder op een klein kasteel in Breda. Terwijl Theodoor en Clarence verliefd worden op elkaar en voorzichtig plannen voor de toekomst maken, leert Theodoor de theaterproducent Menda van Daal kennen. Dit is het begin van een avontuur vol verwarringen.

DECOR:

Het toneelstuk speelt op de volgende locaties:

- Directiekamer Handelsschool in Breda
- Huiskamer George en Mies
- Kantoor Jonkheer Menda van Daal
- Bij mevrouw Legrande
- Café-restaurant Salomé
- In de Schouwburg van Utrecht
- In de Schouwburg van Parijs
- Op de oprijlaan van het kasteeltje aan de Laurierdreef
- Directiekantoor Sinclair Sigarenfabrieken

OPMERKINGEN:

In de regieaanwijzingen is sprake dat Senior telkens opkomt en afgaat. Uiteraard kan elke regisseur/regisseuse dit naar eigen keuze invullen.

Om de sfeer van de roman van Toon Kortooms geen geweld aan te doen, speelt het toneelstuk zich af in het begin van de vijftiger jaren van de vorige eeuw. Alleen de rol van Senior speelt in de huidige tijd.

Er komen uitsluitend personages in dit toneelstuk voor, die ook in de roman van Kortooms voorkomen.

Om zo dicht mogelijk bij Kortooms te blijven, heb ik naast mijn eigen teksten, gebruik gemaakt van de teksten uit zijn roman.

Om echter de roman te kunnen veranderen in een toneelstuk, heb ik verschillende personages weg moeten laten, personages moeten samenvoegen en situaties moeten veranderen.

De roman "Deze jongeman" werd in 1952 uitgegeven bij Gottmer Uitgevers Groep te Haarlem.

TYPERINGEN:

Theodoor Bronkhorst	Gedistingeerde heer. Charmant. Rustig. Persoonlijkheid.
Theodoor Bronkhorst	Een jongeman die weet wat hij wil. Intelligent.
Clarence Legrande	Charmant, lieflijk.
Mevrouw Legrande	Doortastende dame. Persoonlijkheid. Praat op luide toon.
Jonkheer Menda van Daal	Man wiens tijd kostbaar is. Kortaf. Bars.
André van Tricht	Vriendelijke man
George Bronkhorst	Aardige man
Mies Bronkhorst	Aardige vrouw
Laagveld	Aardige man/vrouw
Piet of Laura Manders	Beetje onderdanig
Josef/Josefien	Stijfjes
Jan/Ank van der Hake	Enthousiaste man/vrouw
Alain/Margot Delcroix	Aardige man/vrouw

KLEDING-/KAPADVIEZEN:

De spelers zijn gekleed en gekapt naar de mode van de vijftiger jaren van de vorige eeuw. Senior is gekleed naar de mode van de huidige tijd.

Carl Slotboom
Deurne/Abbekerk
Juni 2006
slotboom@quicknet.nl
www.carlslotboom.nl

TOON KORTOOMS

Antonius Johannes Kortooms (Deurne 23 februari 1916) was een Nederlands docent en auteur van circa dertig romans, verhalenbundels en kinderboeken.

Kortooms werd in Deurne geboren, als zevende kind in een gezin met veertien kinderen, dat door de omgeving 'Circus Kortooms' werd genoemd. Zijn vader beheerde een turfstrooiselfabriek en veenderij. Op de basisschool bleek zijn schrijftalent toen hij elke opstelwedstrijd won. Kortooms volgde de middelbare school en de onderwijzersopleiding in Venlo en gaf van 1939 tot de Tweede Wereldoorlog les aan de St. Jozefschool in Helmond.

Na de oorlog werkte hij acht jaar als journalist bij het 'Dagblad Oost-Brabant'. Vanaf 1953 was hij redacteur bij diverse weekbladen, onder andere bij 'Panorama'.

In 1946 trouwde Toon Kortooms met Mijkje (Mie) Arts. Ze kregen twee kinderen: Rosemarie en Ingrid. In 1954 verhuisde Kortooms met zijn gezin naar Bloemendaal. Toon Kortooms werd door carnavalsverenigingen geridderd in de orde van de Gulden Humor en werd benoemd tot 'knoergoeie Brabander'. Hij werd in 1985 benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Van zijn boek "Beekman en Beekman" werden volgens zijn uitgeverij Gottmer meer dan twee miljoen exemplaren verkocht. Dat maakt het boek tot de best verkochte roman in Nederland ooit. "Help ! De dokter verzuipt", stond, mede dankzij de verfilming van het boek, anderhalf jaar lang als nummer 1 op de bestsellerlijst. Kortooms' romans spelen zich vooral af in de Brabantse Peel en zijn vaak gebaseerd op eigen ervaringen. Zijn boeken zijn onder meer vertaald in het Frans, Duits, Portugees en Tsjechisch.

Op zijn 75^e verjaardag, in 1991, werd in zijn geboorteplaats Deurne voor de Openbare Bibliotheek aan de Harmoniestraat, een bronzen buste van hem onthuld, vervaardigd door Jos Reniers. Het opschrift luidt: "Toon Kortooms, schrijver. In zijn boeken is de Peel vereeuwigd".

Toon Kortooms overleed op 82-jarige leeftijd in zijn woonplaats Bloemendaal. Hij werd op vrijdag 5 februari 1999, overeenkomstig zijn laatste wil, begraven op de begraafplaats van Griendtsveen in de Peel, waar zijn ouderlijk huis stond.

EERSTE BEDRIJF

DIRECTIEKAMER HANDELSSCHOOL IN BREDA

(Als het doek op gaat is het toneel leeg. We bevinden ons in de directiekamer van de Bredase Handelsschool. Na enkele ogenblikken komt Theodoor senior op. Hij loopt heel ontspannen, één hand losjes in zijn broekzak)

SENIOR

Ik werd op een zondag geboren, een gelukskind dus. En van zondagskinderen wordt beweerd dat ze nooit hoeven te werken. **(Met een glimlach)** Ach ja, een zondagskind misschien, maar niet werken was er niet bij. Nee nee, het lag niet in mijn aard om met mijn armen over elkaar te gaan zitten. Kon ik ook niet, want ik had in mijn jeugd, en daar begint de geschiedenis die ik u ga vertellen, een chronisch geldgebrek. Kijk, dat lag aan het feit dat ik vroegtijdig verkering begon aan te knopen. En verkering kost nu eenmaal geld en dat, zoals reeds gezegd, had ik niet of zelden. Ik beschikte echter wel over een stel technische hersens, die mij in staat stelden auto's en motoren te repareren alsof ik er jarenlang voor geleerd had. Als de financiële nood mij tot de lippen steeg vergreep ik me zelfs aan fietsen. Tja ... een mens moet toch wat ? In mijn vrije tijd werkte ik bij garage Wierden. Op een dag kwam een veehandelaar binnen, kocht een nieuwe motor en liet zijn oude achter met de woorden: smijt dat ouwe ding maar op de mesthoop. De motor werd in een hoek gezet en nadat iedereen zich er ettelijke keren zijn schenen aan had gestoten, heb ik hem mee naar huis genomen. Ik knapte het ding op en een paar maanden later was hij weer als nieuw. Daarna kwamen de auto's. Wrakken die ik oplapte en die ik vervolgens weer voor een mooi prijsje van de hand deed en er weer een andere auto voor kocht. Je zou kunnen zeggen dat ik al heel vroeg mijn fiets op stal liet staan en mij gemotoriseerd voortbewoog. Kijk, die vroegtijdige verkering had mede te maken met mijn auto's natuurlijk. De meiden van het naburige lyceum werden liever in mijn auto naar huis gebracht dan achterop de bagagedrager van een ouwe fiets. Had ik in plaats van een auto ook zo'n ouwe fiets gehad, dan had ik waarschijnlijk niet zoveel meisjes gehad en was mijn leven ongetwijfeld anders gelopen. Want door die auto kwam ik terecht op de handelsschool in Breda en leerde ik daar ... Nee, laat ik niet op de feiten vooruitlopen. Gewoon bij het begin beginnen. Ik had in die dagen een Opel, zelf opgeknappt, zag er perfect uit. Met die Opel reed ik naar de handelsschool in Breda.

(Gaat af)

LAAGVELD

(Komt op, gevold door Theodoor) Gaat u zitten. **(Theodoor gaat zitten)** Wat kan ik voor u doen ?

THEODOOR
LAAGVELD

Mijn naam is Theodoor Bronkhorst en ik wil van school veranderen. Van mijn collega met wie u kort hebt gesproken, heb ik begrepen dat u gezakt bent voor uw tentamen en het laatste jaar op onze school door wilt brengen om zodoende bij ons aan de eindexamens mee te kunnen doen.

THEODOOR
LAAGVELD

Dat klopt.

Maar waarom dan meteen van school veranderen. U kunt het jaar toch ook overdoen op uw eigen school ?

THEODOOR

Dat zou ik kunnen, maar ik ben bang dat de verhoudingen inmiddels zo verstoord zijn geraakt, dat het voor geen van de partijen goed zou zijn wanneer ik daar nog langer bleef.

LAAGVELD
THEODOOR
LAAGVELD
THEODOOR

(Kijkt naar buiten) Is die auto overigens van u ?

U bedoelt die lichtblauwe Opel ? Ja, die is van mij.

Mooie auto.

Misschien denkt u nu wel, hoe komt die Bronkhorst hier met een gloednieuwe Opel ? Zeker de klassieke eeuwige student, die bij het

eerste de beste tegenvallende resultaat alles en iedereen de schuld geeft en onmiddellijk van school wil veranderen.

LAAGVELD Om u de waarheid te zeggen dacht ik dat niet, maar eh ... vertelt u maar.

THEODOOR Mijn vader is directeur van de Sinclair Sigarenfabrieken. Ik ben geen verwend enig kind, die maar hoeft te kikken zodat vader met een zak geld klaar staat. Ik heb zes broers en zeven zusters en mijn vader gaat van het standpunt uit dat wanneer je iets wilt bereiken in dit leven, je daarvoor je handen uit de mouwen moet steken. Die Opel heb ik voor een prik gekocht van m'n eigen geld en alles wat ik er aan en op het gezet, heb ik met hard werken verdiend. Het is de bedoeling dat ik nadat ik van de handelsschool kom het bedrijf van mijn vader overneem.

LAAGVELD Als u het diploma op zak hebt uiteraard.

THEODOOR Ja en dat is verder weg dan ooit.

LAAGVELD En u denkt dat u dit op kunt lossen door van school te wisselen.

THEODOOR Daar ben ik van overtuigd, het is namelijk de schuld van mijn Opel dat ik hier zit.

LAAGVELD Uw Opel ? Wat heeft uw Opel met uw gezakte tentamen te maken ?

THEODOOR Ik ben gezakt voor mijn tentamen omdat ik met deze Opel naar school kwam.

LAAGVELD Ik ken uw tegenwoordige directeur. Ik wil niet ontkennen dat hij een min of meer eigenaardige man is, maar dat hij u zou laten zakken omdat u met een auto naar school komt, dat kan ik moeilijk aannemen. Ziet u het hele geval niet wat al te subjectief ? Uw prestaties zullen aan het zakken van het tentamen niet vreemd zijn denk ik, als u begrijpt wat ik bedoel.

THEODOOR Mijn prestaties waren uitstekend en dat kan ik bewijzen. **(Theodoor pakt een paar rapporten uit zijn zak en geeft deze aan Laagveld)**

LAAGVELD **(Bekijkt de rapporten)** Die zien er inderdaad niet gek uit.

THEODOOR Het is toch vreemd, dat ik met zulke prachtige cijfers opeens zou zakken voor een tentamen ?

LAAGVELD Als je die cijferlijsten bekijkt zou je het inderdaad niet verwachten.

THEODOOR Ziet u, hier verschijnt mijn Opel op het toneel.

LAAGVELD Het is me nog niet helemaal duidelijk.

THEODOOR Stel u stapt na een dag les gegeven te hebben op uw fiets en trapt tegen de storm in naar huis. Plotseling passeert u een auto met achter het stuur de eerste de beste student, die vrolijk naar u zwaait. Zou u niet de pest in krijgen ?

LAAGVELD Ik denk het niet. Ik zou het niet zo zwaar opnemen en denken: die knaap heeft het wat vervoermiddel betreft verder geschopt dan ik. Maar goed, u wilt de komende tijd, tot aan het eindexamen dus hier op school doorbrengen.

THEODOOR Ja, dat is mijn wens.

LAAGVELD Ik beslis daar niet alleen over, dat moet eerst worden besproken tijdens een docentenoverleg. Gezien uw cijferlijsten verwacht ik daar eerlijk gezegd geen problemen, maar zoals gezegd, ik ben niet de enige die beslist. U kunt in ieder geval bij de administratie uw gegevens achterlaten.

THEODOOR Dank u vriendelijk.

LAAGVELD Maar zelfs met uw auto is het van uw huidige woonplaats toch nog een heel eind rijden naar Breda.

THEODOOR Als ik op uw school aangenomen zou worden, kan ik bij mijn broer en schoonzuster op kamers, die wonen in Ginneken.

LAAGVELD **(Staat op)** Ik krijg de indruk dat u weet wat u wilt meneer Bronkhorst.

THEODOOR **(Is ook gaan staan)** Dat klopt meneer (mevrouw) Laagveld.

LAAGVELD U hoort zo spoedig mogelijk van ons. **(Geeft Theodoor een hand, die daarop afgaat, vrijwel onmiddellijk gevolgd door Laagveld.)**

SENIOR

(Komt op) Ik twijfelde er geen moment aan dat ik op die school aangenomen zou worden. Mijn cijferlijst had de directeur (directrice) overtuigd, ik had de blik in zijn (haar) ogen gezien en die vertelde me genoeg. Natuurlijk kon ik me voorstellen dat hij (zij) het vreemd vond dat ik vanwege mijn vervoermiddel voor mijn tentamen was gezakt en om de waarheid te zeggen, ik kon het uiteraard niet bewijzen, maar ik had gewoon het sterke vermoeden. Hoe dan ook, na de kerstvakantie vertrok ik naar Ginneken naar mijn broer George en zijn vrouw Mies. Ik volgde vanaf dat moment de lessen aan de handelsschool van Breda en alles liep zoals het lopen moest. Toen vond ik die hond, een Russische windhond, die mijn leven veranderde. **(Gaat af)**

HUISKAMER GEORGE EN MIES

THEODOOR

(Achter het toneel) Nee, je moet nu netjes naar huis gaan. **(Korte pauze)** Naar huis heb ik gezegd, je bent toch niet doof?! **(Mies komt op en hoort Theodoor praten)** Je kunt hier niet blijven. Vooruit, ga naar je baas!

MIES

(Roept) Theodoor?

THEODOOR

(Komt op) Oh ... hallo Mies.

MIES

Tegen wie stond jij nu allemaal te praten?

THEODOOR

Tegen de hond.

MIES

De hond?

THEODOOR

Ja, zo'n ding op vier poten, met een kop en een staart.

MIES

Ik weet heus wel wat een hond is.

THEODOOR

Nou, dan schieten we al aardig op.

MIES

Maar wij hebben toch helemaal geen hond?

THEODOOR

Hij is me achterna gelopen en schijnt nu al zeer aan me gehecht te zijn, want hij wilde met geen mogelijkheid meer bij me vandaan.

MIES

En waar is dat beest nu?

THEODOOR

Voor de deur. Ik heb gezegd dat hij naar zijn baas moet, maar hij weigert te vertrekken.

MIES

Ik moet geen hond in m'n huis.

THEODOOR

Dat weet ik en daarom heb ik hem ook maar buiten gelaten.

MIES

Ik ben zo allergisch als ik weet niet wat voor honden. Ik krijg er onmiddellijk een loopneus van.

THEODOOR

Hij zal zo wel weer weggaan.

MIES

En als hij dat niet doet?

THEODOOR

Dan heb je er een huisgenoot bij.

MIES

Ik heb je zojuist gezegd dat ik ...

THEODOOR

(Onderbreekt Mies) Een loopneus van honden krijgt, ik weet het.

GEORGE

(Komt op) Wie krijgt hier loopneuzen?

THEODOOR

Mies. Ze schijnt allergisch te zijn.

GEORGE

Allergisch? Waarvoor dan?

THEODOOR

Voor jou.

GEORGE

Wat ben ik toch gezegend met zo'n grappige broer.

THEODOOR

Ja, jij boft maar.

GEORGE

En zoiets neem je op kamers.

THEODOOR

Je bent maar wat gelukkig dat ik bij jullie woon.

GEORGE

Ik kan m'n geluk niet op.

MIES

Theodoor heeft een hond gevonden.

GEORGE

Andere mensen vinden geld.

THEODOOR

Dat klopt, daarom vond ik die hond, het geld was inmiddels door anderen gevonden.

GEORGE

En waar is die hond nu?

THEODOOR

Ik heb hem gezegd dat hij op moest krassen.

GEORGE

En ... begreep hij dat?

THEODOOR

Hij begreep er geen donder van. Hij bleef maar achter me aanlopen en nu staat hij hier voor de deur. Tenminste een paar minuten geleden nog wel. Inmiddels zal hij er wel weer vandoor zijn.

GEORGE Ben benieuwd. **(George af)**

THEODOOR Die hond is allang weg.

GEORGE **(Achter het toneel)** Je hebt toch gehoord wat m'n broer zei ?

THEODOOR Niet dus.

GEORGE **(Achter het toneel)** We kunnen hier geen hond gebruiken. Kom op ... toe ... ga nou weg !

THEODOOR Hardleers beest moet ik zeggen.

GEORGE **(Achter het toneel)** Ga naar je moeder. Vooruit ... ksst ... wegwezen.

MIES Het schiet allemaal niet erg op met die hond.

GEORGE **(Achter het toneel. Bars)** En nu opgedonderd nondenju !

THEODOOR Als dat beest er nu nog niet vandoor gaat dan weet ik het niet meer.

GEORGE **(Komt op)** Zo, dat is geregeld. Fikkie ging er als een haas vandoor, die zien we niet meer terug.

MIES Was het een zwerfhond ?

GEORGE Nee zeker niet, daarvoor zag hij er te verzorgd uit.

THEODOOR Gewoon een hond die aan de wandel is geraakt en nu niet meer weet waar hij thuishoort.

GEORGE Maak je geen zorgen, die vindt de weg naar huis wel terug.

MIES **(Krijgt een idee)** Wacht eens even ...

GEORGE Wat is er ?

MIES Over hond gesproken. Ik heb toch gisteren een advertentie in de krant zien staan.

THEODOOR Een advertentie ?

MIES Ja, over een hond. Waar is die krant ?

GEORGE De krant van gisteren ligt in de schuur bij het oud papier. Moet ik hem halen ?

MIES Ja, graag.

GEORGE Ben zo weer. **(George af)**

MIES Ik weet zeker dat ik die advertentie heb gezien.

THEODOOR Ik ben zeer benieuwd wat dat voor advertentie is.

GEORGE **(Komt terug met een krant)** Hier is de krant van gisteren. **(Geeft de krant aan Mies)**

MIES **(Slaat de krant open en zoekt)** Hier heb ik hem ergens zien staan. **(Mompelt terwijl ze de advertenties naloopt)** Ah ! Hier is die !

GEORGE Russische windhond ? Dat moet 'm zijn, dat beest was een windhond.

MIES **(Leest verder)** Tegen beloning terug te bezorgen op de Laurierdreef 7 te Breda.

GEORGE Laurierdreef ?

MIES Nummer 7. Er staat ook een telefoonnummer bij.

GEORGE De Laurierdreef ken ik, daar ben een paar weken geleden nog geweest. Dat is in Breda Noord, aan de rand van de stad. Een sjieke buurt, de ene villa na de andere, daar wonen de beter gesitueerden. Die beloning zal niet misselijk zijn.

THEODOOR Nu weten we in ieder geval waar die hond thuishoort

MIES Die beloning is voor jou Theodoor, jij hebt hem tenslotte gevonden.

THEODOOR Dat klopt, maar vervolgens heeft George hem weer weggejaagd.

GEORGE Nondekei, dat is waar ook !

THEODOOR Dag hond, dag beloning.

GEORGE Dat beest kan nog niet ver weg zijn.

THEODOOR Als ik me niet vergis kunnen windhonden héél erg hard lopen.

GEORGE Als er beloningen in het spel zijn loop ik véél harder. Kom op, zoeken dat beest ! **(George en Theodoor af)**

MIES **(Roept hen na)** Maar niet naar binnen met dat gevaarte, denk aan m'n allergie !

THEODOOR **(Steekt zijn hoofd om de deur)** Een loopneus was het toch ?

(Theodoor af)

MIES **(Telefoon. Mies pakt op)** Met mevrouw Bronkhorst ... oh, hallo vader... Goed en met u en moeder ? ... Fijn, zo mogen we het horen ... Theodoor ? ... Nee, die is er even niet ... Geen idee, hij probeert een hond te vangen ... tja, dat is een lang verhaal, maar in het kort gezegd, Theodoor vond een hond, George joeg hem weg en nu proberen ze dat beest weer te vangen ... Waarom ? ... Omdat de eigenaar een beloning heeft uitgelooft. Maar ik wil wel even kijken of ik hem zie ... Nee, niet die hond, Theodoor natuurlijk. Momentje. **(Legt de hoorn naast het toestel en gaat af. Achter het toneel hoort men Mies roepen)** Theodoor ? ... Theodoor ?!

THEODOOR Ik ben in de tuin Mies.

MIES Je vader aan de telefoon.

THEODOOR Ik kom.

MIES **(Komt op en pakt de hoorn)** Hij komt er aan vader ... ja doe ik, en u de groeten aan moeder. Daag. **(Theodoor komt binnen)** Hebben jullie die hond al ?

THEODOOR In geen velden of wegen meer te bekennen natuurlijk. Die beloning kan ik op m'n buik schrijven.

MIES Je vader wil je spreken.

THEODOOR Hallo vader, met Theodoor ... Dat klopt, een Russische windhond, maar George heeft hem zo'n schrik aangejaagd dat het beest in het niets is verdwenen ... Daar ben ik ook bang voor en dat is heel jammer want zo'n extra zakcentje had ik goed kunnen gebruiken ... Goed vader, heel goed mag ik wel zeggen ... Wat zegt u ? ... Ja hoor, nog vijf maanden en dan heb ik dat diploma op zak ... Ja vader, dat weet ik heel zeker ... Is goed vader, zal ik doen en u de groeten aan moeder. **(Legt op)**

MIES En ... op je kop gekregen van de directie ?

THEODOOR Het viel mee deze keer.

MIES Ik kan het me allemaal wel voorstellen. Vader maakt zich zorgen om zijn opvolging.

THEODOOR Dat is onzin en dat weet hij ook. Hij weet dat ik de handelsschool afmaak en hem dan als directeur van de Sinclair sigarenfabrieken op zal volgen.

MIES Voorlopig ben je gezakt voor je tentamen.

THEODOOR Er zijn honderdduizenden die zakken voor een tentamen en tenslotte toch met vlag en wimpel over de eindstreep wandelen. Bovendien was dat zakken niet mijn schuld. Je weet dat ik gezakt ben omdat de leraren het niet konden hebben dat zij zich op een ouwe fiets moesten voortbewegen en ik hun voorbij stootte in mijn auto.

MIES Ik kan me dat ook ergens wel voorstellen. Ik bedoel, niet dat je daarom bent gezakt, maar dat die leraren daar moeite mee hadden. Zij zich uit de naad werken en dan aan het eind van een vermoeide dag tegen de wind in trappen om thuis te komen en dan ingehaald worden door de eerste de beste student, die het wat vervoermiddel betreft verder heeft geschopt dan zij.

THEODOOR Ik heb gewoon het geluk dat ik handig met motoren ben en in m'n vrije tijd in de garage van Wierden werkte. De auto's die ik had heb ik door heel hard te werken verdiend. Bovendien waren het allemaal wrakken die ik zelf helemaal opgeknapt heb. Maar dat ze me daarom laten zakken vind ik ver beneden alle peil.

MIES Gelukkig hebben ze dat op de handelsschool in Breda ingezien en kun je daar alsnog je diploma halen.

THEODOOR En dat zal ik Mies, zowaar ik een Bronkhorst ben. Ik zal vader zijn plaats innemen en zijn werk voortzetten.

MIES Maar hoe reageren de docenten eigenlijk op die sportwagen die je nu hebt ?

THEODOOR Die Lancia ? Ze schijnen het wel leuk te vinden, ik heb tenminste niets negatiefs gehoord. Hij is van een zekere jonkheer Menda van Daal geweest.

MIES Jonkheer Menda van Daal ?

THEODOOR Ja, schijnt één van de rijkste mensen van de Baronie te zijn. Ken je hem ?

MIES Niet persoonlijk natuurlijk. Maar het klopt wat je zegt, hij is schatrijk. Hij heeft overal schouwburgen in Nederland en België.

THEODOOR Nu je het zegt ja, wel eens van gehoord geloof ik.

MIES Schijnt een vreselijke kerel te zijn, gaat over lijken en is te belabberd zijn personeel een fatsoenlijk salaris te betalen.

THEODOOR **(Met een lach)** Je schijnt hem nogal goed te kennen.

MIES Welnee.

THEODOOR Je bent anders uitstekend geïnformeerd.

MIES Ik heb het van George, die schijnt ooit eens met hem van doen te hebben gehad.

THEODOOR Hoe dan ook, die Lancia was van hem. Ik heb hem voor een prikje gekocht, de jonkheer wilde er vanaf.

MIES Maar dan heb je de jonkheer dus ontmoet.

THEODOOR Welnee, die auto stond in een garage en daar heb ik hem gekocht. Die jonkheer heb ik nog nooit van m'n leven gezien.

MIES Probeer dat dan maar zo te houden. Maar wat ik vragen wil, zing je nog wel eens ?

THEODOOR Och ... af en toe.

MIES Je had toch zangles ?

THEODOOR Ja, bij André van Tricht, een uitstekende zangleraar. Ik heb twee jaar les bij hem gehad en toen hield ik het voor gezien. Hij wilde me met alle geweld naar het conservatorium hebben.

MIES Dat is toch geweldig ?

THEODOOR Niet geweldig genoeg.

MIES Wil je geen zanger worden ?

THEODOOR Om de donder niet. Ik sterf liever niet arm, verlaten en vergeten.

MIES Maar je hebt een mooie stem Theodoor, je zou een goed zanger kunnen worden.

THEODOOR Best mogelijk, maar ik wil een nog betere directeur worden Mies. Bovendien zie ik het helemaal niet zitten om elke avond van huis te moeten zijn om ergens mijn zangkunsten te vertonen. Ik mag dan misschien een mooie stem hebben, maar om als zanger door het leven te gaan is meer nodig dan een stem alleen. Daar moet je voor in de wieg gelegd zijn. Nee, laat mij maar lekker directeurtje spelen en af en toe een oude auto opknappen.

MIES En misschien zo af en toe eens zingen, voor je eigen genot.

THEODOOR Juist.

GEORGE **(Komt op)** Rothond ! Eerst wil die niet weg en als die dan weg is wil die niet terug. Zou je zo'n loeder niet ?

THEODOOR Niet gevonden dus.

GEORGE Ik ben als een idioot hier door de buurt gefietst. De mensen moeten minstens gedacht hebben dat ik trainde voor de Tour de France. Het spijt me Theodoor, je zult je beloning moeten vergeten.

THEODOOR Er zijn ergere dingen.

GEORGE Nou, een lekkere beloning is anders nooit weg.

THEODOOR Ik kom er wel overheen George, heb er nou maar geen slapeloze nachten van. Nou, ik ga maar eens naar m'n kamer.

MIES Je zit ons niet in de weg hoor.

THEODOOR Dat weet ik, maar ik zal toch iets aan m'n studie moeten doen, wil ik over een paar maanden op de stoel van vader kunnen plaatsnemen.

GEORGE **(Theodoor af)**

THEODOOR Wat zegt ons vader toch altijd ? Onze Theodoor, geef hem de ruimte.

MIES **(Er blaft opeens een hond. George en Mies kijken verrast op)** Nondeju, als dat die windhond niet is !

THEODOOR **(Komt op)** Volgens mij hoorde ik een hond blaffen.

MIES Dat hoorden wij ook.

GEORGE Die hond komt die beloning brengen. Kom op Theodoor, dit keer ontsnapt hij niet nog een keer. **(George en Theodoor af)**

MIES **(Roept hen na)** Niet naar binnen met dat beest !

GEORGE **(Achter het toneel. Aardig)** Jaaaaa ... daar is die weer ... brave hond is het ... kom eens bij de baas ... kom eens hier ... braaf is die.

MIES **(Voor zichzelf)** Als ik me niet vergis was het een paar minuten geleden nog een rothond en een loeder. Niets is zo veranderlijk als de mens zullen we maar zeggen, zeker wanneer er beloningen op de kop van zo'n hond staan.

THEODOOR **(Komt op)** George probeert hem in de schuur te lokken. Ik wil die advertentie nog even zien, er stond toch een telefoonnummer bij ?

MIES Ja. **(Slaat de krant open)** Hier staat die.

THEODOOR **(Heeft pen en papier. Zoekt)** Telefoon ... telefoon ... Ah, hier staat het ... 4 3 8 **(Verder onverstaanbaar. Noteert het telefoonnummer)** Zo, die mensen ga ik eens even bellen en dan komt het toch nog goed met die beloning.

GEORGE **(Komt op)** Nou, voor elkaar hoor, onze Rus zit in de schuur. Zo mak als een lammetje.

MIES Theodoor wilde net de eigenaar bellen.

GEORGE Prima idee.

THEODOOR **(Pakt de hoorn van de haak en draait een nummer)** Goedemiddag u spreekt met Theodoor Bronkhorst ... U heeft in de krant van gisteren een advertentie geplaatst omdat uw hond weggelopen is ? ... Niet uw hond ? ... Oh ... van mevrouw Legrande. Kan ik die mevrouw spreken dan ? ... Kan even niet gestoord worden ... Nou, dan zal ik het met u verder regelen. Ik heb een Russische windhond gevonden en ik denk dat het de hond van mevrouw Legrande is ... Ja, klopt, zo ziet hij er uit ... Bojan ja ... Ja, daar reageert hij op ... Ja, ik kan de hond wel naar u toe brengen ... Wanneer zegt u ? ... In de loop van de middag ? ... Uitstekend ... Laurierdreef nummer zeven, ik weet het ... Ja, dat vind ik wel ... Goed, tot later dan. **(Legt op)**

GEORGE En ? Hoe hoog is die beloning ?

THEODOOR Zo hoog dat jij dat in één leven niet op kunt maken.

GEORGE Dan ken je mij nog niet broertje.

THEODOOR Om je de waarheid te zeggen is er van beloning nog helemaal geen sprake geweest. Die hond is van ene mevrouw Legrande en die vent (mevrouw) aan de andere kant was een soort bediende.

GEORGE Ik zei het wel, sjieke bedoening daar op de Laurierdreef. Mies, we gaan gouden tijden tegemoet. Met die beloning die onze Theodoor straks mee naar huis neemt richten we eerst ons hele huis opnieuw in.

MIES Toe maar.

GEORGE Dat is nog niet alles. We nemen een tuinman en een butler en laten onze kleren uit Parijs komen. Geld speelt geen rol.

THEODOOR Vooral als het van een ander is.

GEORGE Huh ?

THEODOOR Misschien mag ik je er aan herinneren dat het mijn geld is.

GEORGE **(Gespeeld)** Oh ... nou krijgen we dat ... krent ! Al meer dan een maand verschaf ik je onderdak. Alles doe ik voor je, niets is te veel. Ik sloof me uit, je wordt in de watten gelegd en nu er een beloning op tafel komt, is meneer opeens niet thuis. Maar goed als het zo moet, dan houd je die beloning maar voor jezelf, wij waren ook zonder geld heel gelukkig, nietwaar Mies ?

THEODOOR Ik beloof je dat ik je niet zal vergeten als ik een zak vol geld krijg van die mevrouw Legrande.

GEORGE Nee, nou hoeft het niet meer, wat jij Mies ?

MIES Ik pik graag een graantje mee.

GEORGE Goed, dan leg ik me bij de meerderheid neer.

THEODOOR Je bent te goed voor deze wereld.

GEORGE Hè hè, eindelijk iemand die dat inziet.

THEODOOR

Zo en nu denk ik dat ik die hond maar eens in z'n lurven pak en er mee naar de Laurierdreef rij.

GEORGE

Je moet hem minstens op de passagiersstoel laten zitten, zo'n sjiek geval kun je moeilijk achter in de kofferbak vervoeren. Als dat beest daar op de Laurierdreef achter uit die bak springt, keldert onmiddellijk de beloning.

THEODOOR

Ja hoor, ik zal de loper voor hem uitleggen. Nou, ik ga, tot later.

GEORGE

Ik zal je even helpen met die hond.

MIES

Dan zal ik je uitleggen hoe je moet rijden. **(Mies, George en Theodoor af)**

SENIOR

(Komt op) Ik zette de hond in mijn auto en toen ik achter het stuur kroop merkte ik dat hij een uur in de wind stonk. Ongetwijfeld waren de avonturen tijdens zijn zwerftocht hier debet aan. De Laurierdreef lag nagenoeg buiten de stad, daar waar het groener werd en de huizen groter. Aan een paar kinderen die op de stoep speelden vroeg ik de weg. Een jongetje wees naar een soort kasteel, dat een eindweegs van de weg, achter massale boomprijen schuilging. Ik draaide de monumentale poort binnen en stopte voor de boogvormige ingang. Aan weerszijden van de ingang bevonden zich twee pompeuze trappen. Ik stapte uit en besteeg één van deze trappen. Een bel was er niet, men gebruikte hier nog de ouderwetse klopper. Ik klopte aan.

KANTOOR JONKHEER MENDA VAN DAAL

JONKHEER

(Komt op. Praat tegen zichzelf. Behoorlijk geïrriteerd) De mensen denken zeker dat ik de eerste de beste filantropische instelling ben ! Waarom gaan ze niet eens naar een ander ? Waarom moeten ze mij altijd hebben ! Altijd mij ... mij ... mij ! Het geld groeit me niet op m'n rug ! **(Telefoon gaat)** Menda van Daal ... Hoe kan dat nou ? ... Sinds wanneer dan ? ... Nou, ik heb er ook niet aangezet ... Dan zorg je maar dat het gerepareerd wordt ... Dat kan me geen donder schelen, om zeven uur vanavond is dat ding gemaakt anders rollen er koppen ! Einde ! **(Gooit de hoorn op de haak. Andere telefoon gaat)** Menda van Daal ... Wat zeg je ? ... Ja, dat hadden we toch afgesproken ? ... Morgenavond moeten ze hangen ... Overal waar je ze maar kwijt kunt ... Wie gaan dat doen ? ... Frits en Willem ? ... Als jij het zegt zal dat wel, ik vind het best, als ze maar opgehangen worden. **(Legt de hoorn op de haak. Bladert door de papieren die op zijn bureau liggen en schrijft af en toe iets op. Er wordt geklopt)** Binnen !

MANDERS

(Komt op. Heeft papieren bij zich) Dag meneer Menda van Daal.

JONKHEER

(Afstandelijk) Dag (mevrouw) Manders.

MANDERS

Ik heb hier weer een aantal papieren die getekend moeten worden meneer.

JONKHEER

Leg maar neer dan kijk ik er straks wel naar.

MANDERS

Er is nogal haast bij meneer.

JONKHEER

Haast, haast ... ik hoor niets anders in deze wereld. Iedereen heeft maar haast. Hebt u ook haast ?

MANDERS

Nee meneer, alleen de stukken.

JONKHEER

Stukken ?

MANDERS

De stukken die getekend moeten worden meneer.

JONKHEER

Oja. Nou, vooruit dan maar. **(Tekent de papieren)** Zo, alstublieft.

(Geeft de papieren terug) Hoe is het weer ?

MANDERS

(Begrijpt het niet) Het weer meneer ?

JONKHEER

Ja, buiten, het weer. U weet toch wel wat weer is ?

MANDERS

Jawel meneer.

JONKHEER

Regen, hagel, onweer ?

MANDERS

Het is hoog zomer meneer.

JONKHEER

Oh en kan het dan niet regenen, hagelen en onweren ?

MANDERS

Jawel meneer.

**JONKHEER
MANDERS
JONKHEER
MANDERS
JONKHEER
MANDERS
JONKHEER**

Nou dan.
Het is prachtig weer meneer.
Mooi, dat is alles.
Nog iets van u dienst meneer ?
Nee, dat is alles zei ik toch ?
Jawel meneer, dag meneer. **(Manders af)**
(Terwijl hij Manders nakijkt) Ik vraag mij werkelijk af waarom ik mij moet behelpen met zo'n Jan Hen (muts). **(Telefoon)** Menda van Daal ... Wat zeg je ? ... Dat meen je toch niet ? ... Nergens aankomen, ik kom er aan ! **(Legt de hoorn op de haak en gaat af)** Niks kunnen ze zelf. Het is toch niet te geloven ! **(Af)**

BIJ MEVROUW LEGRANDE

JOSEF/JOSEFIEN

(Komt op, gevolgd door Theodoor) Wilt u hier maar wachten meneer, dan zal ik mevrouw Legrande roepen. **(Josef/Josefien af. Theodoor blijft staan en kijkt om zich heen)**

SENIOR

(Komt op) Terwijl mevrouw werd gewaarschuwd dat ik er was, keek ik om mij heen. De kamer waarin ik mij bevond kon zo uit Versailles zijn overgebracht. Kroonluchters, gobelins en schilderijen. Men brak er bij wijze van spreken zijn nek over steile zetels van het soort recht op en neer en er stonden antieke kisten, tien net zo goed als één. Op de vloer lag parket van het fijnste soort, met daaroverheen een kostbaar Perzisch tapijt. Opeens klonk ergens in het kasteelachtig gebouw een vreemdsoortig geluid. **(Men hoort achter het toneel iemand lopen met een stok: stap, stap, knots)** Eerst verwijderd, dan aanzwellend, driftig en snel. Het leek of iemand op drie houten benen door de gang kwam springen. Toen zwierde de deur open en verscheen mevrouw Legrande. **(Senior af)**

LEGRANDE

(Komt op en blijft staan. Praat op zeer luide toon, bijna schreeuwend) Ha jongeman, zijt ge daar ?! **(Gaat naar Theodoor en geeft hem een hand)**

**THEODOOR
LEGRANDE**

Mijn naam is ...
(Onderbreekt Theodoor) Bronkhorst ! Mijn huisknecht (huishoudster) lichtte mij reeds in. Mijn naam is Legrande.

**THEODOOR
LEGRANDE**

Ik kom uw hond terugbrengen.
Jongeman, mijn dank daarvoor. Maar laten wij naar de salon gaan.
(Gaan naar de salon) Gaat u zitten jongeman. **(Legrande en Theodoor gaan zitten)** Vertel jongeman.

THEODOOR

Zoals ik al zei kom ik uw hond terugbrengen. Hij is mij nagelopen en wilde niet meer weg. Hij zit in mijn auto.

LEGRANDE

Geweldig ! Het is overigens mijn hond niet. Ik kocht hem onlangs en gaf hem aan Clarence. Dat arme kind heeft al jaren om een hond gevraagd. Zij mag toch wel eens wat hebben in dit saaie huis en met zo'n vader, vindt u ook niet ? Twee dagen had ze hem, toen liep hij weg.

**THEODOOR
LEGRANDE**

Wat een geluk dat ik hem gevonden heb.
Net wat je zegt jongeman, geluk. Daar ontbreekt het in dit huis aan. Johan is te hard, te streng voor het kind. Hij voedt haar verkeerd op. Dat zie ik nog eens een fiasco worden, geloof mij. Gelukkig ben ik er nog, haar grootmoeder.

**THEODOOR
LEGRANDE**

Zal ik de hond uit de auto halen mevrouw ?
Nee, dat mag u straks samen met Clarence gaan doen. Vanwege de verrassing, begrijpt u wel ? Wat zal mijn kindje zeggen dat Bojan weer terug is. Wat zal ze blij zijn. Ze zal zo wel komen. U heeft overigens een mooie wagen. Ik zag u aan komen rijden.

THEODOOR

Ik heb hem in een garage in Breda gekocht. Hij moet van de rijkste man uit de Baronie zijn geweest, een jonkheer. Niemand wilde die wagen kopen, hij is niet zuinig. Maar ik zou hem niet meer willen missen.

LEGRANDE
THEODOOR
LEGRANDE

Rookt u ? Sigaar ? Sigaret ?
Nee dank u.

Ik mag graag van tijd tot tijd een sigaartje roken. **(Pakt een knots van een sigaar en steekt deze aan. Theodoor kijkt vol verbazing)** Ik wou maar dat Johan wat meer begrip voor het kind toonde, haar wat meer ruimte gaf.

THEODOOR
LEGRANDE

Wordt zij dan werkelijk zo kort gehouden mevrouw ?

Kort gehouden ? Kort gehouden ?! Was het dat alleen maar. Johan legt haar aan boeien. Dag en nacht houdt hij toezicht op het arme schaap. Hij vermoordt haar, kan men gerust zeggen. Ja, vermoorden, dat is het juiste woord. Gelukkig dat ik hier ben en hij veel afwezig is.

THEODOOR
LEGRANDE
THEODOOR
LEGRANDE
THEODOOR
LEGRANDE
THEODOOR
LEGRANDE

En haar moeder ?

Zij stierf.

Ach ...

Ja, heel verdrietig.

En heeft ze broers en zusters ?

Nee, Clarence is enig kind. Ze heeft alleen mij en deze hond.

Ja ... ik begrijp het.

(Trekt aan een bellekoord. Ergens in huis klinkt een bel. Kijkt Theodoor aan) Jongeman ... ik mag u ! **(Josef/Josefien komt op)**

Is Clarence al thuis ?

JOSEF/JOSEFIEN
LEGRANDE
JOSEF/JOSEFIEN
SENIOR

Ja mevrouw.

Laat haar hier komen.

Goed mevrouw. **(Josef/Josefien af)**

(Komt op) Bij elk woord dat mevrouw Legrande sprak kreeg ik meer en meer te doen met haar kleindochter, deze Clarence. Ik nam mij voor extra vriendelijk tegen haar te zijn. In mijn broekzak had ik nog een paar toffees zitten, daar zou ik haar er één van geven. Daar waren alle kinderen gek op. Bij elk woord dat mevrouw Legrande sprak, kreeg ik echter ook steeds meer hekel aan die Johan, de vader van het kind. Waar is die beul, dacht ik op een gegeven moment, haal hem hier, dan zal ik hem eens de les lezen. Die Clarence mag dan een eigenwijze aap van een jaar of tien zijn, ze dient uiteraard niet met zo'n harde hand opgevoed te worden. Enkele ogenblikken nadat Joseph (Josefien) weggegaan was, hoorde ik voetstappen in de hal. Toen ging de deur open en verscheen Clarence. **(Clarence verschijnt in de deuropening. Legrande, Theodoor en Clarence staan bewegingloos)** In de deuropening stond een meisje, mijn hemel, een wolk, een symfonie, een fata morgana, een fee. Ze was jong ja, nauwelijks twintig en ze was een schoonheid. Ik voelde de toffees in m'n broekzak prikken en voelde dat ik rood werd. Gelukkig verbrak mevrouw Legrande met haar bulderende stem de beklemmende stilte. **(Senior af)**

LEGRANDE

Clarence, deze jongeman is Theodoor Bronkhorst. Hij vond Bojan en bracht hem terug.

CLARENCE

(Heel verheugd) Meent u dat nou ? Oh ... wat een verrassing. **(Geeft Theodoor een hand)** U bent een schat !

THEODOOR

(Staart haar aan) U ook. **(Ziet z'n vergissing in)** Ik bedoel ... aangenaam.

CLARENCE
THEODOOR
CLARENCE
THEODOOR
CLARENCE
THEODOOR

Waar is Bojan ?

In mijn auto.

Vindt u het goed dat ik hem ga halen ?

Natuurlijk, ik loop met u mee.

(Terwijl ze aflopen) Waar heeft u hem gevonden ?

In de buurt van de kerk. Ik had een boodschap gedaan ... **(Gaan af. Rest is onverstaanbaar)**

LEGRANDE

(Staat op en trekt aan het bellekoord. Na enkele ogenblikken komt Josef/Josefien op) Zou je ons een fles rode wijn en drie glazen willen brengen Joseph (Josefien) ?

JOSEF/JOSEFIEN

Jazeker mevrouw.

LEGRANDE En zou je je daarna over de hond willen ontfermen ? Volgens meneer Bronkhorst stinkt hij nogal en zal dus in bad gedaan moeten worden.

JOSEF/JOSEFIEN SENIOR Jawel mevrouw. **(Josef/Josefien af)**
(Komt op. In de loop van de tekst komt Josef/Josefien op met een geopende fles wijn en drie glazen. Zet dit alles neer en gaat dan weer af) Ik ging Clarence voor naar mijn auto. Ik weet nog dat ze bij de aanblik van mijn wagen een ogenblik stilstond en aandachtig naar het voertuig keek. En profiel was ze bijna nog mooier en ik benijdde de hond die elk ogenblik ongetwijfeld geknuffeld zou gaan worden. Toen ik het portier opende sprong het beest naar buiten en was uitgelaten van vreugde om zijn bazin weer te zien. Deze op haar beurt overlaadde de kop van de hond met kussen en hoe graag had ik op dat moment heel even hond willen zijn. Net op het moment dat ik me afvroeg of ik ook nog aan de beurt zou komen, rende het meisje van me weg in de richting van het kasteeltje. Bojan rende achter haar aan. Een paar minuten later ontfermde Joseph (Josefien) zich over de hond en voegden we ons weer bij mevrouw Legrande.
(Senior af)

LEGRANDE **(Tegen Clarence en Theodoor die opkomen)** Zo en nu drinken we eerst een glas wijn.

CLARENCE Drinkt u een glas met ons mee meneer Bronkhorst ?
LEGRANDE Natuurlijk drinkt meneer Bronkhorst een glas met ons, nietwaar jongeman ?

THEODOOR Graag mevrouw.
LEGRANDE Mag ik u dan verzoeken onze glazen in te schenken jongeman ?
THEODOOR Met plezier mevrouw. **(Theodoor schenkt in. Men heft het glas)**
ALLEN Gezondheid/Proost/Santé. **(Men drinkt)**
SENIOR **(Komt op)** De grootmoeder van Clarence kon boeiend vertellen. Ze vertelde over het oude adellijke geslacht Legrande. Haar grootvader, generaal Legrande, wiens naam helaas niet werd vermeld in de geschiedenisboeken, had gevochten tegen het leger van Napoleon. Gezeten op zijn paard moet hij er geweldig en krijgslustig hebben uitgezien. De vader van de adellijke dame scheen het wat rustiger aan te hebben gedaan. Hij bestierde het kasteel en hield zich voornamelijk bezig met de landerijen en de jacht. Veel kwam ik ook te weten over de moeder van Clarence. De naam van Johan, haar meedogenloze vader, werd echter niet genoemd. Legrande klonk me zo Frans in de oren. Legrande ... Clarence ... dat klonk zwierig en hoorde bij de Bourgogne ... Bois de Boulogne ... De stem van mevrouw Legrande leek steeds verder weg te zweven ... Legrande ... Clarence ...

LEGRANDE Nu moet onze gast maar eens iets over zichzelf vertellen. Ik heb al zoveel gepraat. Kom jongeman, vertel. **(Theodoor staart dromerig voor zich uit)** Jongeman, waar ben je met je gedachten ?

THEODOOR **(Schrikt op)** Oh ... neemt u mij niet kwalijk, ik was met mijn gedachten nog bij generaal Legrande.

CLARENCE Grootmoeder en ik zouden graag iets meer over u willen weten.
THEODOOR Over eh ? Over mij ?
LEGRANDE U hebt vast en zeker een heel interessant bestaan. Vertel ons daarover jongeman.

THEODOOR Och ... zo eh ... zo interessant is dat allemaal niet.
LEGRANDE Wat doet u zo in het dagelijkse leven ?
THEODOOR Ik eh ... oh, ik ben eh ... **(Met een stalen gezicht)** ik ben verbonden aan het onderwijs.

LEGRANDE Kijk eens aan, het onderwijs.
THEODOOR Verder zit ik in de ... in de autobranche, maar dan meer uit liefhebberij.

CLARENCE Dat dacht ik al te zien aan uw auto.
THEODOOR Dan zitten we ook nog in de tabaksindustrie. U ziet het, niet echt veel om verhalen over te vertellen. Het is een druk leven en daar is eigenlijk alles wel mee gezegd. Oja ... en ik zing.

CLARENCE THEODOOR **(Verbaasd)** U zingt ?
Ik heb twee jaar zangles gehad. Mijn leraar wilde dat ik naar het conservatorium zou gaan, maar daar voel ik niets voor.

CLARENCE Maar als u leraar u goed genoeg vindt voor het conservatorium, moet u een bijzonder mooie stem hebben.

LEGRANDE THEODOOR Wat zingt u zoal jongeman ?
Van alles, volksliederen, klassieke liederen, opera-aria's. Ik heb een aardig repertoire opgebouwd de laatste jaren. Ik begeleid mijzelf daarbij op de gitaar.

LEGRANDE CLARENCE THEODOOR LEGRANDE Fantastisch ! Een zanger onder ons dak !
Dat zou vader moeten horen.
Houdt uw vader dan van muziek, van zang ?
Van muziek houden ? Van muziek houden ?! Hield hij maar wat minder van muziek. Hield hij maar wat meer van zijn dochter. Muziek is zijn leven en zijn liefde. Hij wil alle concerten horen. Geen concert of hij wil er naar toe. Weken soms van huis en als hij nergens muziek te horen krijgt, doet hij iets dat nog waanzinniger is dan het achterna draven van musici: dan verzamelt hij muziekinstrumenten, een ziekte die hem kapitalen kost. Hij verwaarloost er zijn dochter om. Wat moet er van haar worden ? 't Arme kind kwijnt weg en mag nauwelijks een stap buiten de deur zetten. Hebt u ooit van dergelijke waanzin gehoord jongeman ?

CLARENCE SENIOR **(Staat op en strekt haar hand uit)** Kom eens mee. **(Theodoor legt zijn hand in de hare en samen gaan ze af)** **(Komt op)** Ik liep achter Clarence aan naar een naastgelegen ruimte, die de omvang had van een balzaal. Ik kon mijn ogen niet geloven. Waar ik keek zag ik muziekinstrumenten, piano's, spinetten, vleugels, harpen, cello's, violen, gitaren, een complete gamelan, contrabassen, fagotten, saxofoons ... je kon het zo gek niet bedenken of het lag of stond in deze immense ruimte. De wanden hingen vol, de grond lag bezaaid. Ik stelde mij voor dat de wereld zou vergaan als al deze instrumenten tegelijkertijd beroerd zouden worden door aardgeesten en duivels ... een indrukwekkende verzameling. Dit is nu mijn vader, zei Clarence, muziek en instrumenten.

LEGRANDE THEODOOR LEGRANDE **(Roept)** Jongeman ! Zing voor ons.
(Komt op) Zingen ? U bedoelt ... ?
Clarence speelt prachtig piano en u maakt mij niet wijs dat er tussen al deze toeters en bellen daar in die depressieve zaal geen piano te vinden is.

THEODOOR LEGRANDE THEODOOR LEGRANDE Ja dat wel, maar ik eh ...
Goed zo, dan zou ik zeggen: zing voor ons.
Zoals u wilt.
Ja, zo wil ik het jongeman. **(Theodoor af. Na enkele ogenblikken hoort men achter het toneel piano en zang: "Leise flehen meine Lieder durch die Nacht zu dir" van Franz Schubert. Mevrouw Legrande kijkt bij de eerste tonen heel verrast op. Dan komt Josef/Josefien op, die eveneens luistert. Mevrouw Legrande gebaart dat ze nog een glas wijn wil. Josef/Josefien schenkt in en gaat af. Mevrouw Legrande drinkt en geniet van de zang. Als het lied afgelopen is applaudisseert ze. Clarence en Theodoor komen terug)** Maar dat was prachtig jongeman !

THEODOOR Uw kleindochter speelt uitstekend piano en dat zingt dan een stuk makkelijker.

CLARENCE U moet u werkelijk nog eens goed overleggen of u toch niet naar het conservatorium zou willen.

THEODOOR LEGRANDE Nee, geen sprake van, mijn besluit staat rotsvast.
Jongeman, u zult ongetwijfeld goede redenen hebben voor uw besluit, maar ik zeg u: het is eeuwig zonde met zo'n prachtige stem.

THEODOOR

(Kijkt op zijn horloge) Ik wil niet onbeleefd zijn, maar ik moet er nodig vandoor.

LEGRANDE

Kom jongeman, u hebt de tijd.

THEODOOR

Nee, ik moet echt gaan.

LEGRANDE

Bezoekt u ons nog eens ?

THEODOOR

Heel graag mevrouw, ik heb een paar prachtige uren gehad.

LEGRANDE

Dat is wederzijds jongeman. **(Reikt Theodoor de hand)**

Goedenacht jongeman, tot ziens. Clarence zal u even uitlaten.

(Legrande af)

THEODOOR

Een bijzondere vrouw uw grootmoeder.

CLARENCE

Ja, dat is ze zeker. Ik zou niet weten wat ik zonder haar zou moeten beginnen.

THEODOOR

Dat geloof ik graag. **(Staan er allebei een beetje verloren bij)**

Nou dan eh ... dan ga ik maar.

CLARENCE

Ja.

THEODOOR

Ik zou eh ... ik zou graag nog eens terugkomen.

CLARENCE

Ja.

THEODOOR

Misschien dat we dan weer wat kunnen musiceren.

CLARENCE

Oja ... graag.

THEODOOR

Nou, dan eh ... dan ga ik dus maar.

CLARENCE

Hoe eh ... hoe heet je eigenlijk met je voornaam ?

THEODOOR

Theodoor. Het is geen zwierige naam zoals die van jou.

CLARENCE

Ik vind hem erg mooi.

THEODOOR

Dank je. Nou ... tot eh ... tot ziens dan maar.

CLARENCE

Ja, tot eh ...

THEODOOR

Clarence ... ik eh ...

CLARENCE

Ja ? **(Theodoor buigt zich naar Clarence en kust haar teder)**

THEODOOR

(Verlegen) Nou eh ... dag. **(Draait zich snel om en gaat af)**

SENIOR

(Komt op) Pas toen ik in mijn wagen zat, keek ik om, in de richting van de grote deur waar ik afscheid van Clarence had genomen. Het donkere kasteelachtige gebouw, met slechts de deuropening verlicht, vormde een machtige entourage voor het slanke figuurtje van het meisje die ik zojuist had gekust. Zij wuifde. Ik wuifde en reed de lange oprijlaan af in de richting van de monumentale poort. Ik joeg door de avond naar huis. Woest nam ik de bochten. Ik voelde me opgewonden en vreemd gelukkig. Ik heb haar gekust, ik heb een freule gekust, schoot het voortdurend door m'n hoofd. Aan de ene kant gelukkig, aan de andere kant besepte ik dat een kus vaak het begin van de ellende kan zijn. En dan haar vader, deze meedogenloze bruit, die met harde hand over zijn dochter regeerde. Oh ... hij zou haar beschermen, te vuur en te zwaard. Ik zag mijzelf al stiekem rondsluipen rond het kasteeltje in de hoop een glimp van mijn geliefde op te vangen, terwijl de woesteling van een vader achter de grote eikenhouten deur lag, met een wapen waarmee generaal Legrande Napoleons soldaten om zeep had geholpen. Ja, hier dacht ik allemaal aan terwijl ik naar huis reed. Tevens besepte ik dat mijn financiën slonken als sneeuw voor de zon en dat, wanneer ik deze zuipschuit van een Lancia wilde blijven rijden, ik naar een bijbaantje op zoek zou moeten. Want anders zou ik binnen afzienbare tijd ridder te voet zijn en als een dergelijke sjofele verschijning zou ik me dan onmogelijk nog kunnen vertonen op het kleine kasteeltje aan de Laurierdreef. **(Loopt langzaam en ontspannen af)**

DOEK